

orden, når denne var modtaget — uden at dette dog helt lykkedes.

Først ved forordningen af 4. Jan. 1799 samlede man alt om den kirkelige vielse som *enegyldig indgåelse af ægteskab*. Derfra er dog, som forud sagt, sket undtagelsen ved lov af 13. April 1851 om „borgerligt ægteskab“.

Altså: lige til for over hundrede år siden har det været fastholdt hos os, at ægteskabs indgåelse er en borgerlig sag, så at der ikke *behøves* nogen kirkelig handling, for at det skal være retsgyldigt. Og når dette forandredes 1799, var det ikke af iver for kristendom og kirke, ikke for at gøre ægteskabets guddommelige oprindelse gældende eller for at fremhæve det øjeblik, da *præsten* for *alteret* kundgør de tvende som „rette ægtefolk at være for Gud og mennesker“; men i en kirkelig ligegyldig tid skete det af *rent praktiske grunde* for at gøre en ende på et dobbeltforhold, der indvirkede skadeligt på det sædelige liv. Men da tiden i det hele manglede sans for den historiske overleverings ret og for de rette grænser for kirkens ret, gjorde man et overgreb, som måtte hævne sig.

Og dette er nu kommet for en dag; ti efter at bruddet med kirke og kristendom er kommet og har bredet sig langt ned i befolkningen, har store kredse i landet ladet ægteskabsindgåelsen, som uretmæssig er inddraget under kirken, undgælde for denne forbindelse og har forsøgt på at unddrage sig det lovmæssige ægteskab som noget, der kun er for dem, der bøjer sig for præster og kirker. Nu er dette ulovligt, og nu kan ikke længere slægstens overenskomst på bægge sider træde istedet for samfundets, statens, lovmæssige anerkendelse. Ligesom staten i tidernes løb har overtaget al rettergang mellem slægterne og derved tilintetgjort alle slægtsfejder og blodhævn, således har den også overtaget pligten og retten til at fastsætte vilkårene for et lovmæssigt ægteskab og have indseende med, at de opfyldes. Netop derfor er det saa forvirrende, når staten uretmæssig foreskriver sådanne vilkår, som ikke kan fyldestgøres med god samvittighed af *alle* dem, der *ønsker* at indgaa ægteskab. Dette kan en tid lang blive skjult, medens alle i landet anser sig for gode kristne; men når dette ikke længere er tilfældet, og staten dog ikke kan drive alle dem, der ikke er kristne og ikke heller anser sig for at være det, ud af folkekirken, da kan den ikke undgå at friste folk til at tage det hellige — kirkens velsignelse — forfængelig.“

Man ser heraf, at den kirkelige vielse ikke altid har været den eneste gyldige form for ægteskabs indgåelse og netop i vore tider, da der rettes så mange og så stærke angreb på ægteskabet, er det af vigtighed at finde en ordning, som alle kan bøje sig ind under uden hykleri og uden at svigte sine grundsætninger. Der er meget ved det nuværende ægteskab, som er gammeldags og snart må falde, særlig vil vi kvinder have sværere og sværere ved at finde os i forholdene, som de er, og det vil volde os store kampe og vanskeligheder, netop fordi ægteskabet tæller sine varmeste forsvarere iblandt kvinderne. Vielsesritualet, som byder hustruen at være manden underdanig, og den retslige ordning af formueforholdet mellem ægtefæller

samt af myndigheden over børnene er anstødstene ikke alene for de kvinder, der står udenfor kristendommen, men også for oprigtige, alvorlige kristne kvinder.

I Dansk Kvindesamfund i København hørte vi fornylig (d. 17. okt.) i et foredrag af fru professorinde Anna Bugge Wicksell fra Lund, hvorledes man i Sverige har søgt en løsning af dette vanskelige spørgsmål ved at indgå „samvittighedsægteskaber“, der stiftes uden borgerlig eller kirkelig vielse, ved at mand og hustru opretter en ægteskabskontrakt og kundgør i bladene at de fra den dato er ægtefolk. Vi skal ikke komme nærmere ind på dette foredrag, som senere vil kunne ventes optaget her i bladet, men kun opfordre vore kirkemyndigheder og vore lovgivningsmyndigheder til i tide at ændre vielsesritualet og de borgerlige love, så at man ikke her i Danmark drives ind i disse samvittighedægteskaber, som, hvor højt sædeligt værd de end har, når de indgås af ædle idealistiske grunde, dog rummer en stor fare, når de indgås af mindre ideelle grunde. En kvinde har i kirkeudvalget udtalt sig om denne sag, men vi trænger til at høre flere kvinders og også mænds mening om den. Gid disse linier måtte være en indledning til en forhandling i Kv. og sf. om *tvungen borgerlig vielse*, om *ritualet* og om *ægteskabets retsvirkninger*, så havde de opfyldt sin bestemmelse.

A. Stampe-Feddersen.

Prostitutionsloven.

Dansk Forening til Kønssygdommenes Bekæmpelse.

Den 4de November havde „Dansk Forening til Kønssygdommenes Bekæmpelse“ indkaldt Medlemmerne til et Møde i Industriforeningens Forevisningssal. Man havde indbudt flere Rigsdagsmænd, men der var desværre kun mødt meget faa, ligesom Foreningens egne Medlemmer heller ikke havde indfundet sig i særlig stor Mængde, og Salen var knap halv fuld. Og dog var det det nye Prostitutionslovforslag, der skulde diskuteres, noget, som man maatte vente vilde have Interesse.

Foreningens Formand, Borgmester *Jacobi*, indledede Mødet, hvorefter Professor *Erik Pontoppidan* udtalte, at man kunde bruge det ny Lovforslag som Grundlag for en Ordning af den gamle Prostitutionslov. Han mente dog, at mange nødvendige Rettelser, i saa Fald maatte foretages. Efter disse Ud-